

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
Könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDEK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
Könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj: petisorsonként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtatnak
minden hirdetői irodában

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETŐR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

A magyarországi románok.

Versecz, okt. 1.

A Magyarországon levő nemzetiségek között számra nézve legnagyobb a román nemzetiség. Természetes, hogy mikor az alnok Románia hadat üzent és betört Erdélybe testvéreit „felszabadítani“, az ország várakozásteljes érdeklődése a hazai románok felé fordult. Nyugodt bizakodással és kevés kétséggel tekintettünk feléjük és hitünk egy pillanatra sem ingott meg abban, hogy Erdély románjai szilárdan ragaszkodnak igazi hazájukhoz és az oláh felszabadítási kísérletet éppen olyan elszánt mozdulattal utasítják vissza, mint azt a tiroliaiak tették az olasz „felszabadítókkal“ szemben.

A hazai románság általános nézeteiről és nyílt állásfoglalásáról hamarosan merültek fel tünetek, amelyek igazolni látszottak feltevéseinket. Először is a románok vezetői tettek minden felszólítás nélkül hűségnyilatkozatot. Később aztán arra az elhatározásra jutottak, hogy egységesen kell kidomborítani az egész itteni románság érzelmeit, olyan demonstráció alakjában, amelyből Románia is levonhatja a következtetést és beláthatja, hogy felszabadításából senki sem kér. Ezt a demonstrációt Mangra Vazul beiktatási aktusa alkalmával fogják rendezni, amelyen majd a lehető legimpozánsabb módon juttatják kifejezésre a hazai románság állambűségét.

Nagy bizalmat és megnyugvást kelthet bennünk, — aminek több oldalról való megerősítése Erdélyből érkezett — hogy

a magyarországi románság jelentékeny része együtt menekült a hontalanná vált székellyekkel és szászokkal. Vajjon mit szól e tényhez ellenségeink hivaikodó kórusa, mely a győzelem esélyei közé feltétlenül besorozta az erdélyi románság lázadását és az ennek nyomában várható testvérháborút? Kétségtelen, hogy félszázaddal ezelőtt másként viselkedtek románjaink a Királyhágon túli országrészben. Félszázad nem hosszú idő a történelem nagy epokáinak iramában és hogy ennyi idő alatt mégis átalakult az egész helyzet, hogy visszafelé kezdett folyni egy hatalmas érzellem folyam, az alighanem annak a gyümölcse, mely a magyar kormányzás vezérelve az utóbbi időben tényekké emelte. Igen nagy dolog ez: a politikai éleslátás diadala az álomlátók fantáziája felett.

Goga és Lukácsiu ábrándjai: a Nagy-Romániához való tartozás hite és reménye nem csábítják már a mi román nemzetiségeinket, hogy miattuk testvérgyilkosokká legyenek a jámbor kecskepásztorok és békés tutajerőzetők. Hiszünk és látjuk, hogy békés állami jogvédelem érettebb és értékesebb politikai kincs, mint a csalásra és hitszegésre alapított politikai nagyralátás. Ime: nyitva vannak a Kárpátok kapui dél felé és a „felszabadítók“ vad harci kiáltásokkal csábítják magukhoz rokonaikat: miért szedik hát össze kis vagyonaikat és miért menekülnek titokban, éjjel, biztosabb tájak és a fegyveres jogvédelem felé, az anyaország kebelére? Azért, —amiért békés időben sem volt soha azámmottevő román irredenta. Azért, mert a nép önmagá-

ban undorodik a háborútól, a politikától és népbolondítóktól egyaránt: ez a nép munkát és békességet akar, termelés és piac lehetőségét.

Szabadságot és jólétet keres a román nép, nem Nagy-Romániát! Az erdélyi románságot jobb boldogulása fűzi hozzánk és e meggyőződése irányítja érzelmeit is. Évtizedek óta nyugodt fejlődést, biztonságot, jólétet élvezett az erdélyi székellyek és szászok között. Megvalósíthatatlan utópiák és korrump emberek hazug jelszavai helyett a becsületes munka látható eredménye intett feléjük. Elhelyezkedésében sok jó magyar föld jutott osztályrészül, mindene meg volt tehát, amiért hazájához bű maradhatott, amiért az ingadozás legosekélyebb jele nélkül fordulhatott el bestiális fajronkától.

Romániára még sok keserű csalódás vár. A háboru méregpoharát fenéig fogja üríteni: lenyűgözve, megverve, agyontépázva fog még szászkozni saját örültségén. A keserű csalódás első stációjához már meg is érkezett; ezek közt van a magyarországi románság álhatatossága. A többi stáció a Dobrudzsában, majd Erdély bércein következnek olyan katonai vereségek alakjában, amelyek gyorsan megássák a román ábrándok sirját.

Ujabb ellenségünk támadt... Glattfelder püspök körlevele.

Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök
kiadta ez év tizenkettedik körlevelét, mely-

Háborus képek Erdélyből.

Fogoly oláh tiszték Kolozsvárott. — Petrozsény körül.

— szeptember 20.

Kolozsvárról jelentik: A gyimesi havasokból két fiatal oláh tisztet hoztak tegnap Kolozsvárra, akiket vitéz honvédek fogtak el egy előőrsi csatározásban. Huszonnyolc éves hadnagy mintkettő, keszre szabott csinos ruhájuk van, amin még alig látszik a harcér gyűrődése. A galaci háztized tisztjei ők, akik hamar letették vállukról a háboru gondját, miután mindjárt, honvédekkel való első találkozásuk alkalmával vették el tőlük az élesre fent tisztí kardot. Aktív tiszték.

A kolozsvári állomáson egy detektív gondjaira bízják a két fiatal oláh hadnagyot, akiket a hatalmas terméti detektív kocsin vitt be a térparancsnoksághoz.

Románul beszélünk a hadnagyokkal. Az egyiket Román Szevének hívják, a másikat Szibián Romulusznak. Jó arcu, barna fiúk, csillogó fekete szemekkel. Elmondták, hogy most már nyugodtabbak, de mikor fogságba kerültek, nagyon megijedtek a honvédektől, akik ellen-

álhatatlan hővel vetették rá magukat egy román századra.

— A gyimesi havasokban mentünk előre egy hegyesúcs felé — mondta az egyik. — Járőrreink úgy értesítettek bennünket, hogy sehol a környéken nincs ellenséges katona. Mi mentünk nyugodtan s egyszerre csak mintha a föld alól jöttek volna elő, megrohantak bennünket a honvédek. Minden oldalról szuronyok meredtek felénk és még mielőtt magunkhoz tértünk volna, a honvédek lefegyverezték bennünket.

Az egész megrohanás rövid ideig tartott, egyetlen puskalövés sem történt, a román század el volt fogva. Bevallom őszintén, én biztosra vettem, hogy a honvédek le fogják mészárolni az egész századot. Mi, román tiszték tudjuk, hogy úgy a magyarok, mint a bolgárok lelkükben óriási gyűlölettel indultak harcba ellenünk és ezért valóságos meghatott az a jó bánásmód, amelyben eddig bennünket részesítettek.

— Tudja hadnagy ur, hogy Tutrakánt elfoglalták a bolgárok? — kérdeztük.

— Az uton már hallottuk.

— Mit szól hozzá?

Mosolygott:

— Nem esett jól. Különösen meglepetés volt a tizezer fogoly.

— Huszonötezer — javítottuk ki hamarosan.

— Az uton csak tizezer fogolyról hallottunk. Igazán huszonötezer embert fogtak el?

Meglehetősen szomorura vált arccal vette tudomásul a nagy fogolyszámról szóló hírt.

Egy kegyetlen kérdést kockáztattunk meg:

— Mit gondol hadnagy ur, mikor lesznek a bolgárok Bukarestben?

A román tiszték mosolyogtak erre a kérdésre. Szomorú mosoly volt ez, amely mögött ott volt a lehetőségtől való félelem. Látszott rajtuk, hogy büszkék akarnak maradni a feleletben, de amelyik felelt, annak a hangjából hiányzott a határozottság:

— Azt hiszem, hogy soha. A Dunán átkelni majdnem lehetetlen, az olyan széles ott mint a tenger.

— A németek már a tengeren is átkeltek — jegyezték meg. Azután a román katonák harci kedve iránt érdeklődtünk. A tiszték maguk sem dicsérték nagyon a román katonákat, de mentségükre hozták fel, hogy a harcdezt honvédekkel szemben nekik, az ujoncoknak egyelőre nem lehet nagy eredményt elérni.

nek bevezető intézkedései az október hónapban tartandó templomi ájtatóságokról és a romániai háborúról szólnak.

Ujabb ellenségünk támadt — ugyan — még mielőtt a régieknek száma megfogyatkozott volna. Az új ellenség közvetlen szomszédunkból támadt, sőt áttörte határunkat és rátette lábát a csanádi egyházmegye szélére. Bizalommal hiszük, hogy diadalokhoz szokott fegyvereink hamarosan megszabadítják egyházmegyénket és országunkat az ellenségtől.

Annyiszor is oly kiváló mértékben tapasztaltuk a háboru hosszú tartama alatt Isten Anyjának, a boldogságos Szűz Máriának anyai jóságát és közbenjárását. Május hava, a boldogságos Szűz hónapja, tavaly és ezidén is különös módon kedvezett a fegyvereinknek. Október a rózsafüzér-imádságnak hónapja, tehát szintén a bold. Szűz Máriának szentelt hónap. A veszedelem gyarapodása ösztökéljen bennünket arra, hogy Isten Anyja s a mi mennyei Anyánk jóságához és pártfogásához meneküljünk, fohászkodjunk és folyamodjunk. Kezünkben a szent olvasóval imádkozzunk azokért, akik fegyverben állanak, imádkozzunk a háboru mielőbbi befejezéseért és a tisztességes béke áldásaiért.

A megyéspüspök végül elrendeli, hogy minden plébánia templomban a Magyarok Nagymartyanának ünnepét (október 8.) megelőzően nyolcz napon át esti ájtatosság tartassék, melyen közösen a rózsafüzér imádság mondandó. Október 8-án, a Magyarok Nagymartyanának ünnepén, pedig a legméltóságosabb Oltáriszentség egész napon át nyilvános imádságra kiteendő.

NAPIHIREK

Eljegyzés. A fővárosban lakó Ledniczky István posta- és távirat tisztviselő eljegyezte Waldrich Irma kisasszonyt, Verseczről.

Pro Patria. A mi egyik házi honvédtüzérezredünknek, a mi büszkeségünknek nagy gyászja van. Két talpig derék, hős tisztje esett el az északi harctéren. Földesi Mihály és Bartos Géza tüzér-hadnagyok áldozták fel életüket a haza és királyért. A verseczi lakosság legmelegebb részvétele leng sirjaik felett. Legyen áldott emlékezetük.

Ambiciózus magyargyűlölettel teleített kis hadnagyocskák voltak ezek a fogoly tisztok, akiknek hangját azonban letompította a maguk kudarca. Alázatosan, diszkréten ültek be a kocsiába az öles detektív mellé, aki mielőtt elindult volna a kocsi, cigarettát hozatott a két román hadnagynak.

Dévaról írják: A háboru második napján Erdély kormánybiztosa elrendelte, hogy a Déván levő összes állami vagyon azonnal biztonságba helyezendő és megmentendő. A város lakossága ezt a rendelkezést késő éjszaka tudta meg és képzelhető, hogy milyen pánik vett erőt rajta, mert hiszen a betörés oly hirtelenül és váratlanul jött, hogy senki sem intézkedett azelőtt saját magának és vagyonának biztonságba helyezéséről. Ki-ki futott tehát haza és az egész éjjelen át csak lázas csomagolást és szállítást lehetett látni. Dévát hivatalosan mai napig sem ültették ki, de a háboru kitörésének negyedik napján Déva már egészen üres volt. Sokan elmentek és a különben elég élénk városban félelmetes csend uralkodott. Napokig heverték a szállításra szánt podgyászdarabok az állomás udvarán gazdátlanul, mert a vasút képtelen volt azokat elszállítani. A zűrzavar első napjaiban mindenki szabadulni igyekezett marhaállományától és más olyan ingóitól, amelyek pénzzé tehetőek. A zsír ára hirtelenül

Városunk törvényhatósága rendes havi közgyűlést, mint azt már röviden említettük szept. 20-án tartotta meg, dr. Daniél Tibor báró főispán elnöklése alatt. A gyűlés elején a polgármesteri jelentéssel kapcsolatosan a törvényhatóság igen szép spontán ovációkban részesítette nép-zerű főispánunkat a város érdekében minden irányban tett önfeláldozó működéseit, közelebbről pedig a városi mézarszék felállítására ügyében tett fáradozásáért és azon sikeres közbenjárásáért hogy az itt lévő 800 orosz fogolyból, 600-at itt hagyott a ministerium. Igen fontos dolog ez városunk polgárságára nézve, mivel a másféle munkaerő szerlelt drága (egy öl fa felvágásáért 24—30 kor. követelnek, és inkább egész áldott nap henyélve köpköd a tunya munkás, mintsem ölesobban munkába fogna). Azt a jóleső, kellemes hangulatot, melyet a polgármesternek a főispánt üdvözlő tartalmas és formailag is igen szép beszéde keltett, egy kissé lelohasztotta Zoffmann Sándornak a lelkes, önfeláldozó városatyának az a kijelentése, hogy a városi mézarszékben a husok árát kilogrammonként 1—1 koronával fel kell emelni, mivel az élő állatok emelkedő árai mellett, az üzemet az eddigi árak mellett aligha lehet fentartani. Ezt a körülményt sajnálattal veszi tudomásul a lakosság, de mind a mellett hálával van eltelve, mindazok iránt, kik önzetlen fáradozásokkal a közjó érdekében ingyen teljesített munkájukkal a városi mézarszék fentartását lehetővé teszik, és megmentik a szegényebb sorsú lakoságot, a fizetésükből élő tisztviselőket a zsaroló lelketlen uzsorásoktól. — Ezután a néhai Kunze József ny. városi mérnök, virilista elhalálozásával megüritett több biztonsági tagságot töltött be a közgyűlés. — Interpelláció nem volt.

A helybelli menteleposztály laktanya helyiségében mult hó 28-ától d. e. fél 10 órakor a fiatal pótménekekkel minden lötenyészítő kanczáit díjtalanul fedeztetheti.

Városi cukor. Hogy a cukor kalamitáson némileg segítve legyen városunk bizonyos mennyiségű cukrot rendelt. Azt 2 kilós csomagokba pakolva, hétfőtől kezdve a városházán kiosztotta és kiosztja még pedig aként, hogy hétfőn a 1—1000 házas szám alatt lakók — kedden 1000—2000, szerdán 2—3000 és így tovább házas szám alatt lakók kaptak 2—2 kiló cukrot. Hétfőn este az első ezer közül állítólag több százan nem jutottak cukorhoz és lön és van nagy felháborodás. Kedden és a többi napokon másként ment a felosztás. Hangosan olvasták a házas számokat ezertől kétezerig. Aki nem volt ott, amikor az ő

4 koronára szállt le kilónként és ehhez alkalmazkodott az élőállatok ára is. Mindenki kínált, de csak egy-két spekuláns volt hajlandó venni. Némelyek Brádra szállították kocsin ingóikat és jószágukat és egy fuvarért, ami békeidőben 16 koronába került, 300 koronát fizettek. Derék csendőreink százával fogdosták össze a tulajdonosok által szélnek eresztett és az utakon bitangoló állatokat. Az igazgatottság és rémület folytán a fantázia is erősen működött és a képtelennél-képtelenebb rémhírek keringtek közszájon. Déva polgármestere ennek folytán kihirdette a városban, hogy azonnal letartóztat mindenkit, aki vész híreket terjeszt. Ez történt augusztus 30-án.

Azóta a helyzet lényegesen változott. Bátor csapataink egyesülve a német katonasággal, hihetetlen gyorsasággal és óriási számban siettek a megtámadott Erdély védelmére. A felvonulás első napjaiban a zsilvölgyi bányászosztagok állták útját a beözönlő románoknak és most már rendes katonaságunk lépett akcióba. Az elemicikknek ujból magas ára van Déván, ami annyit jelent, hogy Déva városa ujból élénkülni kezd. Lassanként vissza szállingóznak az emherek a városba, noha még hosszú idő fog letelni, amíg a fészükéből kivart családok a szélrózsa minden irányából visszakérülnek. Egyelőre csupa szalmaözegek-

házzsára jött, nem kapott cukrot . . . „Kap majd szombaton . . . ha ugyan még akkor lesz“ . . . azzal biztatták. És lön és van nagy felháborodás. Egész tömeg ember, többnyire asszony ostromolta egész nap a kiosztási helyiséget a városháza udvarán. Igazán a legnagyobb elismerést érdemlik meg Dr. Weitner József érügyész, Riedl Oszkár tanácsnok, Weiterschán József városi gazda, akik a kiosztást szinte emberfeletti fáradalommal, izgalmossal és vasidegekkel végzik és végezték . . . Mennyi elkeseredés, mennyi izgalom idegenkedés azok részéről, kik első nap reggeltől estig szorongtak a tömegben (láttunk uri embereket, reverendás alakokat is) vagy másnap, midőn nem tudván az új readról, pár perczel később érkeztek, mint a hogy a számukat kiküldötték. — „Fuscsa a városi cukor!“ . . . és elkecserevedve távoztanak, hogy majdan, szombaton, talán ha reggeltől estig kibírják a harcot a jóképű népfelkelőkkel és városi rendőrökkel — talán talán ha még lesz, hozzá jussanak egy kis cukorhoz. E sorok írója (a ki maga is „cukortalan“ még sok sok ácsorgása után) midőn e teljes elismeréssel adósik a pártatlan, részrehajlás nem ismerő, vasidegzetű kiosztók iránt, sajnálva nemes fáradozásukat, mely alig arat köszönetet, — nem azért hogy félelemmel lenne eltelve a jövődő iránt, hiszen „ki gondoskodik az ég madarairól“ . . . stb. bátorodik megjegyezni, hogy ez a kiosztási módszer nem éppen vált be. Valami jobbat kellene kitalálni. Ezer embert egy nap (vagy pláne fél nap, mint kedden) egy kis asztal mellett, egy szük, sötét, börtön-szerű helyen nehéz kiszolgálni, még ha olyan kiprobált erők állanak is rendelkezésre, mint a fentebb említettek. A sok jó akarat megérdemelné a sok elkeseredés, szidás helyett a jól megérdemelt elismerést.

Megnyílt a táviróforgalom Temesben és Torontálban. Demkó Jenő posta- és táviratigazgató közli, hogy a vezérigazgatóság a magántávirat forgalmat Temes és Torontál vármegyékben október hó elsejétől kezdve ismét megnyitotta.

Ehhalasztott bevonulás. Illetékes helyről közlik: Az őszi vetési munkákra való tekintettel a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az

ből állunk. A főispán, alispán, polgármester és az itmaradt többi tisztviselő mint a Központi-vendéglőben étkeznek, amit kuriozumnak azért említek meg, mert ez a vendéglő állandó tanyája volt az ellenzéknek, de a gyomor politikát nem csinál és minthogy a másik vendéglős elmenekült, most a Központban találkoznak mindnyájan.

Ami különösen Hunyadvármegyét illeti, közölhetem, hogy még mindig a petrozsényi járásban folynak a harcok, ahol a mieink 1500 foglyot ejtettek és tömegtelen ellenséges hullát számláltak meg állásaik előtt. Ez volt az első mérkőzés és már kintt a mieink főlénye. A pu-i járást ami vezetőségünk ültette volt ki stratégiai szempontból, de már ott is felvették a hatóságok ujból működésüket, ami biztos jele annak, hogy őket sem n lényegesen nem lényegesen. Civil vonatok egészen Hűszegig közlekednek.

Figyelemmel arra, hogy a románok az első magrohanástól eltekintve, két hé: alatt egy tápláltnival sem jöttek tovább, látva hős katonáink nagy főlényét, itt mindenki a legnagyobb bizalommal néz a jövő elé mert szentül meg van győződve, hogy rövid időn belül Hunyadvármegye területén az ellenségek még hirtelődje sem marad meg.

Dr. L. M.

október 2-ára behívott 1866—1871. évi születésű népfelkelésre kötelezettek bevonulása egyelőre elhalasztassék. Minthogy az e korosztályban álló egyének bevonulási időpontját csak később fogják megállapítani, az esetleges behívásra bármikor készen kell állniok.

Az aprópénzhiány. Schmid Frigyes az Osztrák-Magyar Bank vezértitkára, érdekes nyilatkozatot tett a N. Fr. Presse munkatartására előt az aprópénzhiányról. Szerinte a mizériák főoka az, hogy pénzünk a meghódított területeken is mindenütt forgalomban van, s hogy a közönség is hihetetlen mohósággal gyűjti az aprópénzt. Albániában a nép papírpénzt egyáltalán nem fogad el s így oda óriási mennyiségű ezüstpénzt kellett küldeni. Viszont az albánok az újveretű ezüstpénzért még aranyat is szívesen adnak cserébe s a bank így tényleg sok aranyhoz is jutott. Pénzverőink megfeszített munkával gyártják az aprópénzt, de különösen bronzpénzt nem tudnak kellő mennyiségben előállítani. A kétkoronás bankjegy szétvágással visszaélés, de a bank kénytelen tűrni, bár a szétvágalt bankjegyek becsesítéséhez sincs elég aprópénze. Az egykoronás bankjegyek kibocsátását a jegybank már a háboru elején tervezte, a rajzokat el is készítette, de azok nem voltak megfelelőek. Most újból dolgoznak az egykoronás papírpénz kibocsátásán s ha a viszonyok időközben meg nem változnak, a jövő év elején forgalomba is bocsátják.

A király nevenapja. Október 4-ikén volt a király nevenapja, amelyet minden évben s így az idén is szokásos kegyelettel ünnepelt meg az ország. Versetzen ezen a napon a templomokban ünnepi istentiszteletek voltak, amelyeken részt vettek az összes polgári és katonai hatóságok.

A cukorfogyasztás korlátozása. — A keserű kávé. A hivatalos lap vasárnapi száma három kormányrendeletet közölt, amelyek a cukorfogyasztás korlátozását célozzák. Az egyik rendelet meghatározza, hogy kávéházakban, vendéglőkben, cukrászdákban stb. mennyi cukrot szabad adni az italokhoz. E szerint egy egész adag italhoz kocka-, kristály-, vagy porcukrot 18 gramm súlyban, illetőleg kockacukorból 3 db nagy kockát, vagy 4 db kiskockát lehet adni. Egy eszébe vagy egy pohár italhoz 13 gramm súlyu cukrot, illetőleg kockacukorból 2 nagy darabot, vagy 3 kiskockát, kis eszébe, vagy pohár italhoz pedig 9 gramm cukrot illetőleg egy darab nagy kockacukrot vagy két kis kockát lehet adni. Tilos a cukrot az asztalon szabadon elhelyezni, vagy a fogyasztók között körülhordani, hogy abból egyesek tetszésük szerint fogyaszthassanak. — Szóval beakonyodott az édes kávénak is.

A másik rendelet az ipari üzemekben felhasználható cukor forgalmát szabályozza, a harmadik rendelet pedig megállapítja, hogy a cukorka- és csokoládégyártás céljaira mennyi cukrot lehet kapni. E szerint erre a célra a feldolgozható össz mennyiség az 1916—17. termelési évben 45 ezer métermáza, amelyet a Cukorközpont oszt föl az üzemek között.

A rendes időszámításban. Szeptember 30-ikánál éjfél 12 órája óta ismét benne vagyunk a rendes időszámításban, vagyis visszatértünk a csillagászati időszámításhoz, amelyet mint sok mindenet, a háboru szintén megháborított. Szeptember 30-ikán éjfélkor az óramutatók hirtelen visszaugrottak, illetve visszaigazítottuk őket s tizenegy órát mutattak. Az emberek egy kissé megkönnyebbültek, mert hiába, mindig kísértett előttünk a rendes időszámítás. Különösen nagyot nyeltek a javithatatlan lumpok, akik egy órával meghosszabbították mulatozásukat. Az igaz,

hogy ez csak egy napra szólt nekik, éppen szeptember 30-ikánál éjszakájára, mert azután már ismét csak rendes lesz az idő s ebben a záróra. A dolgozó emberek viszont szintén jobban érezték magukat, mert egy órával mégis csak tovább pihenhettek ezen az éjszakán.

Az izraeliták ujve. Mult hét csütörtök ünnepelték izraelita polgártársainak üjlesztendőjüket, amelyvel az ő számításuk szerint az 5677 ik év kezdődik. Ezzel együtt beköszöntenek az izraeliták nagy őszi ünnepeik, az Engesztelő nap vagy hosszunap, amely okt. 6-ikán este kezdődik, október 11-én van pedig a sátoros ünnep.

A jegybank beváltja a fél és negyed kétkoronás papírpénzt. Bécsből jelentik: Az Osztrák-magyar bank szeptember 27-iki kelettel a következő közlést adta ki: A fél és negyed kétkoronás bankjegyek elfogadása az általános fizetési forgalomban nem kötelező. Mindamellett a monarchia sok helyén kifogástalanul elfogadják a fél és negyed kétkoronás bankjegyeket, amelyek beszoigáltathatók az Osztrák-magyar banknak, amely a fél és negyed bankjegyeket egy korona, illetően 50 fillér értékben, tehát minden levonás nélkül elfogadja.

Tisztelt hölgyek. Biley Anna brassói hajművésznő — menekült — lakik Federspiel péknél, Görbe utcában, munkát keres.

A menekültek állami segélye. A honvédelmi miniszter rendeletet tesz közzé az ellenség által megszállt, vagy veszélyeztetett vidékek ama menekülteinek segélyezéséről, akik állandó tartózkodási helyükön állami, vagy ideiglenes évi segélyben részesültek. A rendelet értelmében ezek a menekültek, ha eddigi állami segélyeztetésüket elfogadható módon igazolni tudják, az elhelyezésükre szolgáló községben soron kívül megkapják a megállapított segélyösszeget. Ha azonban a menekült nagyobb összegű közellátásban részesül, mint amelyen összegű segély illeti meg, a segélyt nem fizetik ki. Ha pedig a menekült közellátásának összege kisebb állami segélyénél, akkor a két összeg közti különbséget kapja.

A m. kir. ministeriumnak 3101—1916. M. E. sz. rendelete, a hus és zsirfogyasztási korlátozásáról.

A m. kir. ministerium a háboru esetre szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli.

1. §

Szarvasmarhát, sertést, juhot, ugyszintén kecskét — korra való tekintet nélkül — a hét két napján és pedig kedden és csütörtökön — kényszer vagy kényszerleszúrás szükségét kivéve — vágni vagy leszurni tilos.

A kényszervágás vagy kényszerleszúrás szükségét, ha csak lehetséges, előzetesen, különben pedig a vágás (leszúrás) megtörténte után haladéktalanul a községi előljárásnál (polgármesternél) be kell jelenteni, amely a bejelentést a kényszervágás (leszúrás) szükségességének megállapítása végett haladéktalanul közli, az elsőfoku állategészségügyi hatósággal.

2. §

A hét két napján és pedig szerdán és pénteken tilos húst akár nyers, akár feldolgozott (főtt, sült, füstölt, sózott stb.) állapotban forgalomba hozni.

Ugyanezek a napokon tilos ételeknek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben (fogadók, vendéglők, egyleti jellegű és más étkező helyek stb.) hus felhasználásával készülő ételeket előállítani, vagy kiszolgáltatni.

3. §

Hus a jelen rendelet értelmében a marhának, borjunak, sertésnek, juhnek, kecskének, lónak, házinyulnak, szárnyasnak és vadnak su-

lyási táplálkozásra felhasználható mindenrésze kivéve a gyors romlásnak kitett belső szigereszeket. Husnak tekintendő az említett husneműekből előállított huskonzerv és hentesáru is.

4. §

A hétnek a 2. §-ban nem említett napjain az ugyanott említett üzletek és üzemek egy étkezésre egy személynek legfeljebb egy husételt szolgáltathatnak ki.

Mindennemű hal-ezen szakasz szempontjából husételnek számít.

Nem számít husételnek az olyan ételnemű, amely egy személyre számított adagban összesen legfeljebb 50 gramm húst vagy husneműt tartalmaz.

5. §

Hétfői napokon a 2. §-ban említett üzleteknek és üzemeknek tilos olyan ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsir (sertészsir, vaj, növényzsir, növényiolaj vagy emberi élvezetre alkalmas bármely, más zsiradék vagy olaj) felhasználása szükséges.

6. §

A 2. és az 5. §§-ok rendelkezései alól a belügyminister egészségügyi szempontból kórházak és egyéb gyógyintézetek egyes ápolottjai javára kivételeket engedhet.

Katonai személyek élelmezésére rendelt husnak kiszolgáltatása nem esik a 2. § rendelkezése alá, ha a megrendelés hatonai élelmezési biztos által kiállított igazolvánnyal bizonyítatik.

A belügyminiszternek a jelen § 1. bekezdésén alapuló rendelkezése, vagy a jelen szakasz 2. bekezdése alapján kiszolgáltatott hus mennyiségről és minőségéről a fél azoknak névszerinti megjelölésével, akik részére a húst kiszolgáltatta, pontos és a vonatkozó engedéllyel, illetve igazolvánnyal is felszerelt feljegyzési könyvet köteles vezetni, mely az ellenőrző hatóságnak esetenként felmutatandó.

7. §

A törvényhatóság első tisztviselője — Budapest és Fiume városában és kerületében a tanács — hatósága területén a hus és zsirfogyasztást a jelenrendelet korlátai között közelebbről szabályozhatja.

8. §

Aki a jelen rendeletet vagy a hatóságnak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető eljárás alá nem esik, kihágást követ el s két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az 1. § tilalma ellenére vágott (leszurt) állat tekintetében a kihágási eljárás során a törvényértelmében elkövetszának van helye.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

9. §

A jelen rendelet minden községben városban a helyben szokásos módon haladéktalanul közhírré kell tenni.

10. §

Ez a rendelet 1916 évi szeptember hó 25. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

A jelen rendelet életbeléptetésével a husfogyasztás korlátozásáról 1915 évi július hó 3. napján 2357—915 M. E. sz. kiadott rendelet (Lásd a Budapesti Közlönynek 1916 évi július hó 4. napján megjelent 153. számában) hatályát veszti.

Budapest, 1916 évi szeptember hó 20.

Gróf Tisza Istvan s. k. m. kir. miniszterelnök.

A legjobb töltőtollszáraz kaphatók a Kirchner-féle papirkereskedésben.

Ertesítés!

Van szerencsém szíves köztudomásra jutatni, hogy a **Frisch Hugó**-féle Deák Ferencz utcai házban

NŐI DIVAT-ÜZLETET

nyitottam, ahol a legújabb divat szerint készítek **kostümöket, bluzokat, ruhákat, felöltöket stb.**

Elegáns szabás! Kitűnő elkészítés!

Hosszu esztendőig gyakorlatilag működvén a **Kuntscher-féle** üzletben azon helyzetbe jutottam, hogy a legmesszebb menő követelményeknek is megfelelhsek.

Szolid árak.

Kitűnő pontos kiszolgálás.

Szíves pártfogásért esd
mely tisztelettel

Gutzul György

női-szabó.

14836—A916. sz.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem Versecz város közönségét hogy katonai ügyben kérvényeivel ne forduljon közvetlenül a különböző ministeriumokhoz és katonai hatóságokhoz, mert onnan ugyanis minden kérvény a tanácshoz jön le, véleményezés végett, minek következtében azután csak hónapok mulva nyerhet elintéztést, hanem nyujtsa be a tanácshoz.

Ne forduljon továbbá a közönség zugirókhoz, mert az illetők a feleknek tudatlanságukkal csak ártanak, a mennyiben rosszul szerkesztik a kérvényeket, rossz helyre címezik és nem a kellő helyen nyujtják be azokat.

A katonai ügyosztály minden nap 10—12 ig készségesen nyujtja a kellő felvilágosítást.

Verseczen, 1916. évi szept. hó 15-én.

Dr. Rezuca kir. tan., polgármester.

Kellő iskolai képzettséggel

TANONC

fejvéttetik a **Kirchner-féle** könyvnyomdába.

Hirdessen

a

„**Délvidékben.**“

Vendégfogadó átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség nagybecsű tudomására juttatni, hogy a Baross-téren lévő „**Hordocská**“-hoz címzett

Vendégfogadót

Franzem Dominik urtól átvettem és saját kezelésemben fogom tovább vezetni. Magyarország és a szomszédos Ausztria legelső vendéglőiben mint főpincér sok éven át gyakorlatilag működtem így abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a nagyérdemű közönség igényeit szolid kiszolgálással, kellő szakértelemmel minden tekintetben kielégíthetem.

Izletes házi koszt, vendéglőn kívül is jutányos bérletben. **Naponként nagy választéku villásreggeli.** :: Kőbányai dupla márciusi sör.

Kényelmesen berendezett tiszta vendégszobák. :: Tiszta jó borok.

Nagy istálók. **Nagy állások.**

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kérve, hogy az elődöm iránt tanúsított bizalmát reám is átruházni kegyeskedjék maradtam

kitűnő tisztelettel:

Harangozó János

vendégfogadós.